

SLOVENE

Štev. 32. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod iz dvorišča nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 10. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettista (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta
25 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Rusko-japonska vojna.

Casus belli! Japonci so predzadnjo noč s svojimi torpednimi ladjami napadli rusko brodovje, ki je stalo zasidrano pred trdnjavo Port Artur. S tem so poklicali Ruse na »korajžo«, na boj, in Rusi bi bili osramočeni pred vsem svetom, ko bi brez zadoščanja molčali na izzivanje.

Japonci niti počakali niso ruskega odgovora, marveč odpoklicali svojega zastopnika v Peterburgu ter tako pretrgali diplomatsko zvezo z Rusijo, ki je odgovorila s tem, da je iz Tokia odpoklicala svojega zastopnika, barona Rosena. Ker pa to še ni napoved vojne, morda bi bilo po posredovanju drugih držav še mogoče preprečiti krvavi ples, ko ne bi bili Japonci napadli ruskega brodovja.

Sicer se tudi politični Falbi mnogokrat zmotijo, vendar je sedaj skoraj izključeno, da bi diplomatje preprečili rusko-japonsko vojno ter zavlekli rešitev koreanskega vprašanja. In boj je za Korejo, koder so Japonci že pred stoletji iskali svojega dobička. Kar je namreč Algerija za Francoze, Maroko za Spance, Panama za ameriške Zedinjene države, to ali še več je Koreja za Japonce. Vojno l. 1894. so Japonci proti Kitajcem samo zato zvlili iz trte, da bi si prisvojili Korejo, ki bi jim mogla biti najbližja naselbina. Tedaj pa so Rusi zastavili Japoncem pot, ker Koreja v japonskih rokah bi bila strupeno želo v ruskem mesu, široka meja med ruskimi postojankama v Port Arturu in Vladivostoku, jez za rusko brodovje na daljnem vzhodu. Zato Rusija nikdar ne more dovoliti, da bi ji Japonci zaprli morskot pot, kakor jim je n. pr. zaprta skozi Bospor. Rusija je dovršila velikanško kulturno delo, z nešteti milijoni je zgradila sibirsko železnico, po stoletnem trudu se bliža svojemu cilju, a kar hipoma pade Japoncem na

misel, da Rusom zapro pot na meji v Tihomorje.

Že 8. oktobra minolega leta so Japonci zahtevali, da morajo Rusi izprazniti Mandžurijo na severu Koreje. Ruska vlada je vse storila, da bi na carjevo izrecno željo preprečila vojno. Glede Koreje je Rusija dovolila Japoncem vse zahteve, le glede Mandžurije se je ustavila japonski smelosti. In v trenutku, ko je bil zadnji ruski odgovor že v japonski prestoinici, so Japonci pretrgali zadnjo nit pogajanj in brez vsake napovedi in povoda začeli vojno. Sicer ima v vojni končno isti prav, ki zmaga, vendar more Rusija pred vsem svetom kazati na Japonce kot kalivce miru in začetnike krvave vojne, katere konec je itak gotov. Če se namreč tudi posreči Japoncem, da morda uničijo rusko brodovje na vzhodu, nikdar pa ne bodo zajezili ruskim četam na suhem prodiranju v Korejo in do morja.

Iz vsega pa je jasno, da so Japonci iskali vojne in da je Rusi niso mogli preprečiti. Ruska vlada je morda odlašala z odgovorom, da mejtem pomnoži svoje čete, toda še v zadnjem trenutku je ponujala mirno spravo brez boja, brez prelijanja krvi. Stiri mesece je visel črni oblak nad Korejo. Ruski car in francoska vlada sta se trudila, da razženeta sive oblake, toda Japonci so, zanašajoč se na Angleže in Američane, vrgli kocko na tehtnico. To je velevažen zgodovinski trenutek ne le za Rusijo in Japonce, marveč za vso Evropo. Angleži se vedno ponajše kot čuvaji na vzhodu Azije ter se povsod postavljajo Rusom po robu. Angleško časopisje sedaj naravnost hujska Japonce proti Rusom, dasi hočejo ravno Japonci na vzhodu Azije prevzeti angleško vlogo. Francozi morajo braniti svoje koristi od Sijama do Tonkinga, pa tudi Nemčija išče ondi primernih naselbin in trgov za svoje izdelke. Vse te evropske koristi pa so v veliki nevarnosti, ako n. pr. sedaj zmagajo Japonci ter se s Kitajci kot rumena kuga in lačne kobilice vržejo na zapad proti Evropi.

Ta vojna bode strašna, njene posledice nepregledne. Prvi zagovornik miru, ruski car sam, je moral pozvati svoje čete v boj, da brani evropsko kulturo, da ubrani rumeno kugo, da odloči moč in veljavo Evrope na daljnem vzhodu. Rusija ni iskala boja, računala je na vestnost svojega nasprotnika. Toda vsa pismena pogajanja so bila le japonska komedija, ker so hoteli dobiti le toliko časa, da prideta dve v Italiji nakupljeni vojni ladiji. Japonci so, kakor piše ruski list, vrgli krinko z obraza, niti počakali niso ruskega odgovora. Azijati so Azijati, ki ne poznajo dostojnosti. Zgodovina ne pozna enakakega slučaja. Zato ostane »ultima ratio« obeh narodov in držav, in ta je meč. Rusija stoji na mejniku velikih dogodkov. Naša želja je, da častno zmaga rusko orožje.

Štajerske novice.

Š biskupu Strossmayerju je katol. polit. društvo za brežiški in sevniški okraj »Sava« povodom njegove 90letnice brzojavno čestitalo: »Klanjajo se danes Vaši prevzvišeni štajerski Slovenci ter kličejo iz dna svojih Vam hvaležno udanih src: Slava, trikrat slava ljubljencu Jugoslovanov! Bog nam ohrani mnogaja leta prezasluznega slavljenja, prevzvišenega vladiko Strossmayerja!«

Š V Celju je vsa duhovščina izstopila iz čitalnice, ker ima to društvo naročen »Slov. Narod«, ki vedno nesramnejše blati sv. vero in ves duhovski stan. Dokler bo celjska čitalnica naročevala ta ostuden list, jo duhovščina nikakor ne more podpirati. Kajti to ji ne pripušča stanovska čast in vest. Najgrše napade na vero in slovensko narodnost jemljejo pri nas nemški časniki in tudi »Stajerc« iz »Slov. Naroda«. Zato se je res čuditi, kako morejo drugi slovenski rodoljubi štajerski podpirati in naročevati list, ki dela za propad verskega in narodnega življenja!

Š Mariborski okrajni zastop. Včeraj je volila kmečka skupina v okrajni zastop. Kakor smo poročali včeraj med brzojavnimi vestmi, zmagali so nemčurji s 85 glasovi, dočim so dobili kmetški kandidati samo 53 glasov. Tega poraza je zopet kriva narodna

brezbrižnost in mlačnost, največ pa seveda črno izdajstvo, ki je pri tej volitvi posebno cvelo. Žalostno je bilo gledati sivolase slovenske kmete, ki so se trudili lomiti spakodrano nemščino, da so se razumeli z gosp. nemčurji in meščani. Naš poročevalec je videl na lastne oči, kako so jih vabili v pisarno s hinavskimi in prilizjenimi besedami: »Oče, pojte sem!« In ubegi slovenski kmet, katerega je pred kratkim isti gospod še psoval z »dummer w. ndischer Bauer«, je verjel sladkim besedam, ter postal izdajica. Po volitvi so jih pa gnali nemški nemčurški gospodje v »kazino«, kakor kozle v hlev. Tam so dobili za svoje izdajstvo kot plačilo golaža, piva in vina. Okoli pol 3. ure popoldne so se prigugale postave izdajskih kmetov iz nemške kazine, iz tiste kazine, v kateri se prirejajo luteranske zabave, plesi, »silmarke« itd. In taki kmetje so potem hudi, če jih domači g. župnik opomni, naj ne hodijo v tako družbo. Kdor izda svoj narod in zataji svoj jezik, ta ni pošten kristjan. Takšnih vzgledov imamo dovolj na slov. Štajerskem. Najhuje graje pa so vredni tudi tisti, ki so od volitve izostali. Nemčurško-meščanska stranka je prignala slednjega svojega volilnega kozla na volišče, izostalo je veliko kmetških volilcev. To je ta preklicana narodna brezbriznost, ki je za nas Slovence tako pogosto osodepolna. Dotičnim kličemo: Vi ste pomagali vsled svoje neodpušljive lahkomišljenosti in mlačnosti nasprotnikom do zmage! Izdajstvu in mlačnosti smo podlegli! Toda zaradi tega ne smemo obupati, ampak nadaljujmo započeto delo! Proč s takimi obdinskimi predetojki, ki izdajo svoj narod za 12 kr. golaža in za vrček piva! Naša nada je naša vrla mladina. Na vas, vrli narodni mladeniči, na vas se sme zanesiti narod, da ga ne boste izdali, ko boste volilni možje! Vi ste up našega zatiranega in tolikokrat izdanega slovenskega naroda. Našim zmage pijanem nasprotnikom pa kličemo: Tokrat je zmagala vaša goljufija, vaše lažnjive obljube so premotile marsikaterga kmeta, toda pravična vaša zmaga ni bila! Bila je angleška zmaga nad Buri! Ni še vseh dni konec in vzhajalo bo tudi za nas enkrat solnce, ki bo razsvetlilo našemu zaslepljenemu kmetu možgane, da vas bo spoznal in da bo sprevidel vaše laži! Vsem tistim izdajcem, ki so prodali svojo narodno zavest za golaž in pivo, pa izražamo pomilovanje in zaničevanje. Vam pa, vrli slo-

LISTEK.

Beda Makedoncev.

(Iz predavanja gospe dr. Jenkove.)

I.

Od mnogih strani se je že izražala želja, da bi se objavilo velezanimivo predavanje gospe dr. Jenkove »o Bedi Makedoncev«. Ni bilo še v Ljubljani predavanja, ki bi bilo vzbudilo toliko zanimanja in obenem toliko odkritega sočutja; saj so se mnogim utrinjale solze, ko je plemenita gospa opisovala bedo naših trepečih bratov. Ona je bila prva, ki nam je razmere na jugu pokazala v pravi luči. Naša poročila se pogosto naslanjajo na poročila drugih — posebno nemških — listov, ki pa iz različnih ozirov pogosto ne poročajo pravo in resnično — ali boljše rečeno: Nočejo ali pa ne morejo, ker »politika nima srca«.

Mnogo je žrtvovala blaga gospa, ko je potovala po jugu, stala sredi nesrečnih izseljencev in z besedo in darovi dajala tolažbo in pomoč nesrečnikom. V teh potezih naj izvedo tudi tisti, ki niso mogli biti

pri predavanju, kaj se godi na jugu; saj bo skoraj zasijala pomlad in krvava igra se bo nadaljevala — daj Bog, v rešitev naših nesrečnih bratov.

Morda bomo potem bolj umeli, kako opravičena je vstaja in kako moramo mi kot krvni bratje čutiti z nesrečnim narodom, ki se bori z zadnjimi silami, da se reši neznoznega tiranstva. Morda bomo tem bolj pripravljeni kolikor mogoče pomagati tudi gmotno svojim krvnim bratom, saj je rešitev makedonskega vprašanja tudi rešitev jugoslovanskega vprašanja...

Gospa dr. Jenkova je že v svoji mladosti veliko potovala in je bila trikrat v Rusiji. Kot ona prvih Slovanov si je hotela ogledati tudi druge, posebno jugoslovanske dežele, a delovanje doma pri različnih šlovelkoljubnih in domoljubnih podjetjih je oviralo vsako daljše potovanje. Preteklo leto dne 10. oktobra pa se je slučajno izpolnila nje največja želja. Spremljati je morala svojo največjo prijateljico, nam Slovincem že znano in za naš narod tudi zaslužno rusko damo, Tatjano Ivanovno Durdino, ko je hotel

ogledati ruske spomenike, postavljene l. 1877. in 1878. padlim junakom na jugu in obiskati grob svojega zaročnika, ki je tudi padel v tej vojski... Potovanje je šlo iz Ljubljane skozi Zagreb, Belgrad, Niš, Plevno, Sofijo, Ruščuk, od tu v vas Kaceljevo, ker blizu nje leži pokopan imenovani junak, od tam pa v Belo in potem v Carigrad... Potovanje pa vkljub temu ni bilo osebnega, ampak obdnega pomena, kar nam svedoči obisk pri kralju Petru I. in drugi znameniti obiski. Pozneje pa sta dami pustili Carigrad na strani in slučajno zasli med ubegle Makedonce in nam prinesli grozna poročila o klanju na jugu. Zgodilo se je to tako:

Prvi cilj svojega potovanja sta dami dosegli v Plevni. Tu je namreč 800 spomenikov 8000 padlim ruskim vojakom. Obiskali sta spomenike Skobeljeva, kjer se je Osman paša udal generalu Skobeljevu z 42.000 vojaki, 2000 častniki, 70 topovi in dvema pašama. Od tu sta potovali v Ruščuk; 90 kilometrov proti severu leži vas Kaceljevo, ki je bila glavni cilj potovanja. Priprosti bolgarski narod je dami vseprejel s svojo slovensko gostoljubnostjo in ju gostil

po svojih čudnih običajih. Spremila ju je cela vas na grob narodu še dobro znanega junaka, ki živi med ljudstvom pod imenom »hajduk Janko«. Ondašnji pop je opravil na grobu pravoslavne običaje in drugi dan sta se peljali dami na dveh vozeh, ki bi jih mi nazivali »kolnice« ali pa celo »kola«, po vratolomni nevarni poti, da sta na mnogih krajih prišli v smrtno nevarnost. Zašli so celo v arnavtako vas. Že se je slišalo življenje in pripravljanje na napad, in kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, da nista bila vozniška Turka. V vsak voz je bilo vpreženo četvero konj, ki so podili naprej in naprej, dokler niso dospeli v Belo. Tu sta se gospe poslovili od svojih spremljevalcev, ki so ju od Sofije dalje spremljali na težki poti. Od tu sta se hoteli odpeljati v glavno mesto Carigrad, a sta izpremenili svoj načrt. V Sofiji sta se seznanili z zaslužno gospo Karavjelovo, generalovo vdovo, ki že lepo število let deluje med bolgarskim narodom in je takorekoč vse njeno življenje in delovanje posvečeno narodu. Ona jima je svetovala, naj potujeta v Čepin. Sedli sta v vlak. Med vožnjo vstopi mlad človek in

venski možje, je tako najboljša plačilo vaša vest, ki vam gotovo govori: Prav sem naredil! — Izvoljeni so sledeči nemški kandidati: Damian Arnold, veleposelnik pri Sv. Juriju ob Pesnici, Flucher Karol, občinski predstojnik v Črncici, Kropivnik Mat., občinski predstojnik v Gor. Hošah, Roth Jožef, posestnik v Radvanu, Schaffner Valent., občinski predstojnik v Karčovin, Skoff Gr., občinski predstojnik v St. Jakobu v Slovenskih gorah, Weingerl Franc, poštar (?) in posestnik v Rencah, Wiethaler Jožef, gostilničar in občinski predstojnik v Brestenici, Wregg Jožef, gostilničar in obč. svetovalec v Slivnici.

Š **Iz St. Jurja** ob juž. železnici: »Slov. Gospodar« je v št. 4. objavil dopis iz St. Jurja ob juž. žel., ki potrebuje pojasnila. Da bi bili tukaj dve stranki, konsumna in anti-konsumna, o tem še govora ni. Nadalje trdi dopisnik, da se pri konsumnem društvu odstopili vsi boljši posestniki in da je tudi odstopil dosednji župan in bivši predsednik konsumnega društva. Tudi to ni res. Župan je še zmiraj ud tega društva, čeprav mu nič ne koristi, pač pa njemu veliko več škoduje. Društvo pa šteje še nad 500 udov; odstopilo jih je okoli 10 udov. Nadalje trdi dopisnik, da hočemo imeti umetno klerikalno in liberalno stranko! Vprašamo gosp. dopisnika, kam je poročala Vaša stranka izid lanskob občinskih volitev? Ali ni poročala v »Slov. Narod«, v »Rodoljub« in »Stajerca«, in kdo še more danes trditi, da to niso liberalni časopisi? Ali nas niste lani naravnost v teh časopisih imenovali klerikalce in podrebnike? Ali nas niste krstili za nasprotno stranko, namreč klerikalno? Nadalje hočejo odpraviti cerkveno zbirco, bišno blagoslovljenje, račune od krstov in pogrebov itd. Tako govorijo liberalci. Tudi imajo nekateri odborniki naročenega »Stajerca« in so njega pristaši, in kdo more reči, da ni to liberalen, nemški časopis. Dopisnik se imenuje kmeta, mi pa sodimo, da ta kmet nima žuljavih rok in da tudi ne pozna dobro naših razmer. Toliko v pojasnilo.

Š **Stajersko šolstvo**. Nadučitelj v Laporju je imenovan definitivni nadučitelj v St. Rupertu nad Laškimi g. Martin Lah. — Prestavljena je učiteljica gđ. Marija Kralj iz St. Jurja na Paki na ljudsko šolo pri sv. Vencslavu. — Učiteljica na ljudski šoli v Sošanju, gđ. Tereziji Mihelič, je deželni šolski svet dovolil omožiti se z g. Ivanom Luknjanom, učiteljem istotam.

Š **Nove šmarnice**, to pa v čast Mariji, materi dobrega sveta, je začela tiskati tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Sestavljene so in za čitanje pri majnikovi pobožnosti prirejene po pridigah, katere je ob devetdnevnih Marije dobrega sveta v Novi cerkvi nad Celjem govoril dr. Lav. Gregorec, kanonik. Knjiga izide prvi teden aprila t. l.

Koroške novice.

Š **Strmec**: Dne 27. in 28. dec. 1903 so se vršile v Wernbergu občinske volitve. Volitve so se udeležili samo Oraševi pristaši in so seveda slavno zmagali. A njih veselje nad zmago ni trajalo dolgo. Slovenci zdru-

vpriša, če je dovoljeno z njima govoriti. Dovolili sta mu.

»Ali se kaj bojita?« je vprašal.

»Nič! Zakaj?« vprašali sta.

»Čisto sami smo v vlaku,« jima odgovori. »A nevarnost je sedaj vedno pri železnici, ko so taki časi.«

Dami sta mu odgovorili, da imajo pač Makedonci prav, da se upirajo in si pomagajo, s čimer si morejo. To je spravilo mladega človeka v veselje in pripoznal je takoj, da je tudi sam Makedonec-vstaš.

»Da,« je rekel, »mi sami vemo, da imamo prav, pa se bomo tudi bojevali za svoje pravo do konca. Smrt ali zmaga, to je naše geslo.«

»Večina Turkov,« pravil je, »je za popolno iztrebljenje Slovanov; iz Carigrada so izpodili brez pasporta 20.000 delavcev in 19.000 mlekarjev samo zato, da bi imeli svoje žrtve skupaj, da bi tam trpeli in gladovali in da bi potem nanje planili kot volki na ovce.«

Makedonec je potem slikal neznosno stanje pod turškim jarmom. Turk pride v hišo, zasadi meč v mizo; to pomeni, da ne mara gostoljubja, ampak da si sme on vzeti, kar hoče. In tako oropajo cele vasi med groznimi zločestvji pod naslovom: »Ti nisi človek, ti si gjaur!« ... Vasi se požgane in oropane, mesta uničena, starci, starke in otroci poklani, dekleta in žene jokajo v turških haremih, možje in mladeniči pa, kar jih je srečno ušlo, se zbirajo po planinah in se pripravljajo na odločilni boj ...

(Dalje prih.)

ženi z nemškimi kršč. socialisti so se pritožili zoper volitve zaradi nepostavnosti, ki so se zgodile pri volilnem zapisniku in deželna vlada je dotične volitve z odlokom z dne 30. jan., št. 891 razveljavila. Volili bomo torej vnovič. — Občina Wernberg je jako velika, ker obsega tri in pol fere. V občini so Slovenci, nemškutarji in Nemci. Od pamti veka vladajo tu nemškutarji, njim na delu odpadnik župan Oraš, ki je obenem deželni in drž. poslanec. Oraš je že na delu občine 26 let. Slovenci so že poskusili občino dobiti v roke, a vse je bilo zaostoj. Nasprotniki so vedinoma — kakor povsod drugod na Koroškem — ljudi terorizirali in tako na svojo stran dobili. Zdaj se je pa začelo volilcem jasni in celo nekdanji Oraševi pristaši ga ne marajo več. Volilna borba bo buda, obe stranki se pripravljata, in prihodnost bo po kazala, kje bo zmaga. Bog in narod!

Š **Poslanec Dobernik** je imel včeraj v Celovcu shod, na katerem se je izjavil, da zastopniki nemško-nacionalne politike morajo podpirati Koerberjevo uradniško ministralstvo.

Primorske novice.

Š **Konj se je obesil**. V četrtek zjutraj peljal je posestnik Zimič iz Deskel voz sena v Gorico, in sicer z enim konjem. Prišedši do solkanse mitnice se je konj pred njo vstavil, ker je bila še zaprta. Kar se konj splaši ter se začne vpenjati pokonci. Zgodilo se je pa, da je pri takem vpenjanju na enkrat obvisel na mitnični gredi, ki je stala počez tako, da ga je viselo polovico proti Solkanu in polovico proti Gorici. Ljudje so imeli dokaj opraviti, predno so konja rešili.

Š **Žrtev tržaških februarjskih dogodkov** lanskega leta poštni asistent Franc Fitzko, ki je bil nevarno ranjen, je bil te dni zopet operiran.

Š **Predor pod Kostanjevico pri Gorici**. V tem predoru napreduje delo ne navadno hitro. Do sedaj so spodizdali v njem od severne strani že kakih 72 metrov dolžine, od južne strani pa 30 metrov.

Š **Nagla smrt**. V noči od srede na četrtek je umrl v Gorici nagle smrti računski podčastnik Franc Dvořak. Zadel ga je kap. Zapustil je vdovo in malega otroka.

Š **Imenovanje**. Tržaški namestnik je imenoval tehnika g. Frana Fogarja provizoričnim stavbenim adjunktom za državno službo v Primorju. Poštni aspiranti gg. Alojzij Tomažič, Srečko Caisutti, Silvij Revelant in Josip Lugnani so imenovani poštinski pomožni uradniki.

Š **Nenadoma umrl** je v Gorici kavarar Del Piero v kavarni »Evropa«.

Š **Mesto risarskega učitelja na obrtni šoli v Foljanu** je razpisano do 15. marca t. l. Prošnje na vis. ces. kr. ministrstvo za uk in bogočastje.

Š **Ukradli** so neznan tatovi Uršuli Kodelja iz Podgore 80 K, ko je bila na trgu v Gorici.

Š **Politični okraj gradiščanski** ima 73.654 prebivalcev. Rojenih je bilo prošlo leto 2853, umrlih 1445. Med vzroki smrti navaja zdravniško poročilo: Azijska kolera 1, otroška kolera 10, jetika 190, pljučnica 84, vrtica 13, influenza 12, kap 75, srčne bolezni 83 itd. Samomorov je bilo 5, umor 1. Pod zdravniško oskrbo je umrlo 998 oseb.

Š **Predrznost istrskega dež. glavarja**. Novi istrski dež. glavar Rizzi pošilja hrvatskim občinam rad samo laške dopise. Najprimernejši odgovor mu je dala na njegovo samo italijansko pismo kastavska občina. Obč. zastop kastavski je sklenil enoglasno protest proti takemu postopanju, za lečemu najsvetejša prava tega prebivalstva in prebivalstva pokrajine ter je odločil, da ne vsprejme na znanje onega dopisa.

Š **Primožič noče biti norec**. Sporodili smo že, da je pred nekoliko meseci kovač Josip Primožič iz ljubosumnosti streljal iz revolverja na bratrance svoje žene ter ga nevarno ranil. Zgodilo se je to na Cingrofu. Primožič bi se bil moral zaradi tega zagovarjati pred porotniki. Ker so ga pa zdravniki proglasili za umobolnega, se je kazensko postopanje proti njemu ustavilo, in Primožič je bil v goriški norišnici do nedelje. V nedeljo pa je pobegnil iz norišnice, ker ni mogel več prestati med norci, vedno trdeč, da je na umu popolnoma zdrav; tega mnenja bili so tudi drugi, ki so Primožiča opazovali in z njim govorili. Iz Gorice podal se je v Trst, da bi si našel tam dela. Stanoval je pri svoji sestri. Pred par dnevi pa so ga spravili v Trstu v tamošnjo norišnico, kjer so ga preiskali ter se baje izrekli, da je Primožič res zdrav na umu. Svetovali so mu pa, naj se zopet vrne v goriško norišnico, kar je v resnici tudi storil in prišel v spremstvu nekega bolniškega strežaja v četrtek popoldne zopet v omenjeno norišnico. Primožič trdi vedno, da je zdrav in želi, da se skoro o tem prepričajo tudi drugi ter ga tudi izpuste iz norišnice. Zanika odločno, da bi se bil kdaj izrazil, da hoče, ko bode prost, umoriti svojo ženo in njenega bratrance. Pač pa trdi, da je ravno nasprotno res, namreč, da se hoče, ko bode prost, popolnoma od-

daljiti od imenovanih dveh ter da se noče prav čisto nič brigati ne za svojo ženo, ne za njenega bratrance.

Š **Vojaški nabor** bo: Za goriško okoličico 28., 29. in 30. marca, za mesto Gorico 24. in 26. marca, za gradiško 21. in 22. marca, za Ajdovščino 11. in 12. aprila, za Tolmin 25. in 26. aprila, Komen 14. in 15. aprila, Sežana 18. in 19. aprila, Bovec dne 30. aprila.

Š **Tat biciklov**. Lansko leto je zmanjkal nekemu kolesarju v Gorici bicikel. Letos so ga pa našli v Trstu v zastavljalnici. Prišlo je na dan, da ga je zastavil R. Vodopivec iz Trsta, ki se bo imel zagovarjati, kako je prišlo kolo iz Gorice v Trst.

Š **Predpustna falsifikacija**. Janez Klarič iz Devina si je hotel s tovariši pomnožiti predpustno veselje s tem, da je falsificiral vstopnice za ples. Bila jih je cela družba, ki so tako s ponarejenimi vstopnicami plesali.

Š **Ponesrečen pri predoru**. Tomaž Kimperle iz Hudejužne je kopal ob zgradbi predora. Utrgala se je skala in se zavalila nanj. Prepeljali so ga v goriško deželno bolnico. Pri Volčjdragi se je ravnotako pone srečil Križnik iz Sempetra.

Š **Nova naša zastava**. »Slovensko katoliško podporno in izobraževalno društvo« v Kobaridu namerava si napraviti društveno zastavo. Kdor more, naj prispeva kaj v ta namen vrlomu društvu. Prostovoljne darove sprejema Ciril Metod Vuga, kaplan v Kobaridu.

Novice iz Amerike.

Š **Kitaj prvič na razstavi**. Na svetovni razstavi v St. Louisu bo tudi kitajski oddelek. Ta oddelek bo pod neposrednim vodstvom kitajske vlade, ki se prvič uradno udeleži kake svetovne izložbe. Sredstva za to dotekejo iz državne blagajne v Pekingu in po poročilih se cesarica-vdova zelo zanima za razstavo. Kitajski delavci že dalj časa gradijo kitajsko razstaviščno poslopje.

Š **Umrla je radi joka**. Iz Poughkeepsie, N. Y., poročajo naslednjo čudno novico: Geo. Alexander se je danes prebudil, ker je njegova soproga glasno jokala. Ker pa ni dobil odgovora, poklical je svojo mater in zdravnika. Ko je prišel zdravnik, je soproga še vedno jokala in je kmao nato umrla. Ko je šla zvečer k počitku, je bila popolnoma zdrava.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. februarja.

Š **Kranjski deželni zbor**. Kakor čreda kureline vsa zbegana začne letati semtertje, kadar zagleda jastreba nad sabo, tako je včerajšnja naša dunajska brzojavka preplašila liberalno stranko. Dunajska vlada se istinito bavi s problemom, kako narediti red na Kranjskem. Liberalci in deželna vlada so zakrivil, ako pride do novih volitev. Na Dunaju so namreč vedno zatrjevali, da je ljudstvo silno nezadovoljno z obstrukcionisti, da je obstrukcija samo sad dr. Šusteršičeve trme itd. »Narod« je prinašal vedno poročila z dežele, kako je ljudstvo željno liberalnega »plodonosnega dela« in kako obsoja obstrukcioniste. Ni čuda torej, če zdaj poroča dunajska vlada: Naj bodo torej nove volitve, naj volivci pokažejo, kako sdiijo. Takoj ko je začutil »Narod« ta veter pri centralni vladi, je začel izpuščati notice, v katerih zatrjuje, da volitev še par let ne bo. Slaba vest! Mi ostanemo pri svojem poročilu, katero se nam danes iznova potrjuje, kot resnično. Mi smo pripravljeni, naj pride, kar hoče! Doli z liberalno zvezo! Naprej slovensko krščansko ljudstvo!

Š **Falsifikatorji**. »Slov. Narod« nas pouje s »smradljivimi poštenjaki«, ker smo odkrili njegove falsifikacije: Falsificiral je papežev »Motu proprio«, trdeč, da veljajo za ves svet stvari, ki so tam izrecno namenjene le za Italijo, in falsificiral je besede ljubljanskega škofa o gostilničarjih. Značilno je, da glasilo »intelligence« noče priznati svoje falsifikacije, marveč jo vedno ponavlja in pouje vsakoga, ki mu ne verjame. Iz tega presodi lahko tudi najneumnejši liberalci, koliko vere gre tem agentom za izdelke vsenemškega »Gustav Adolf Vereina«.

Š **Vojaški nabori** se skoro gotovo ne bodo vršili v že določenem času. Deželna vlada v Ljubljani je obvestila včeraj brzojavno vse podrejene politične oblasti, naj se stavljenecv še ne pozove k naboru, ker se premene dnevi naborov. Došel je menda migljaj z Dunaja, kjer seveda še niti ne vedó, bode-li kontingent o pravem času dovoljen, ali si ga bo vlada dovolila sama s pomočjo § 14. Skoro gotovo pa je, da se nabori ne prično s 1. marcem, ampak po-

zneje, morda šele s 1. aprilom. — »Wiener Abendpost« poroča: Ker se zasedanje delegacij podaljša in je radit-ga nemogoče delovanje državnega zbora, ki bi dovolil novačenje v marcu, je vlada preložila novačenje za eden mesec.

Š **Iz beneške Slovenije**. Te dni je nagloma umrl v Vidmu znani beneški slovenski duhovnik vitez prof. Ivan Vogrič, ki je bil suspendiran a divinis že kakih 35 let in ostal uporen do poslednjega hipa. Imel je 83 let. Pokopali so ga slovesno, a brez cerkvenih obredov. — Slovensko ljudstvo v Čsnebli, v župniji Fojda (Faedis), je v hudi razprtiji s svojim župnikom, ker jim na vse pretege vsiljuje furlanščino, dsi je je zmožno komaj 20% prebivalstva. Dozdaj je imel župnik slovenskega pomočnika, a pred kratkim je zahteval in dobil furlanskega, ker je dal razumeti višji duhovni oblasti, da slovenskega ni več treba. — Čudno se godi tudi v čisto slovenski obmejni kaplaniji Prosnid, kjer duhovnik Slovenec (srac ga bilo!) opravlja svojo službo laški. — Prof. Trinko, ki je bil nedavno imenovan za člana videmske »Accademia scient fico letteraria« navzlic svojemu slovenskemu mišljenju in delovanju, je čital v poslednji akademski seji razpravo »Divagazioni cosmologiche intorno alla natura dei corpi«, na podlagi najnovejših kemičnih faktov. — Letos na Beneškem ni bilo skoraj nič zime. Trobentice in druge pomladne cvetice so že tuintam na površju. Bog daj dobro pomlad in boljše leto, nego so bila poslednja, radi katerih marsikaka slovenska družina strada.

Š **Društvo »Vesna«**. G. Karol vitez pl. Strah, c. k. dež. nadsodišča svetnik v p., graščak in posestnik umetniške galerije v Stari Loki, je pristopil društvu slov. in hrvatskih dijakov upodablajočih umetnosti »Vesna« na Dunaju kot ustanovni član.

Š **Izpod Stola**. Pevski zbor na Breznici priredi zabavni večer v nedeljo, 14. t. m., v dvorani stare šole s sledečim vspešdom: 1. P. H. Sattner: »Opomin k petju«, mešan zbor. 2. A. Nedved: »Naša zvezda«, mešan zbor. 3. S. Gregorčič: »Samostanski vratar«, deklamacija. 4. »Narobe svet«, kuplet. 5. »Vedežvalka«, gluma v enem dejanju. 6. P. H. Sattner: »Studenček«, mešan zbor. 7. »Loterija«, kuplet. 8. J. Žirovnik: »Večernica«, mešan zbor. 9. P. H. Sattner: »Na planine«, mešan zbor. 10. »Skriiven zaklad«, šaloigra v treh dejanjih. Začetek ob 7. uri zvečer. Čisti dobiček se daruje za nove cerkvene orglje. — Rudnik v Begunščici bodo morali opustiti; pravijo, da rude zmanjkuje. Začeli bodo pa baje kopati zopet pod Bavšico. — V ponedeljek je bila na Breznici neka poroka; posebno pozornost sta napravila dva voznika s krinkama. Ljudje so se spogledavali ob tem nenavadnem prizoru. — Zapri so brata Janeza, Jakoba in sestro Rezo Prešeren iz Vrba; sumijo jih zaradi ponarejenega denarja.

Š **Toča**. Ze včeraj smo poročali, da je po dolenskih hribih divjala nevihta z gromom in bliskom in da je sneg pobelil vrhove. Danes smo prešli iz Leskovca pri Krškem poročilo, da je ondi včeraj po 11. uri dopoldne mej gromom in bliskom padala precej krepka toča. Strela je udarila v strelvod na župnišču. Popoldne je bil lep dan.

Š **Iz višnjegorskega okraja**. Posestnik Franc Kek iz Drage je stavil termo v Zatičini. In res, vzdignjene so bile vse stavljenke številke. Toda kolektant je prepozno poslal zapisnik direkciji in ta je zaukazala, da se denar ne izplača. To je bilo všeč onim, ki niso nič zadel, a ne Keku, ker se gre za veliko svoto. Sedaj išče srede pri advokatih. — Gospa Jospina Gilly, poštarica v Višnji gori, je prodala svoje posestvo v Dragi za 27.400 krona g. Hočevarju iz Vel. Lašč. — V Višnji gori je bil pri nadomestni volitvi za krajni šolski svet namesto mestnega župana izvoljen Anton Jaklič, posestnik v Križki vasi. — Za šolo se da je jo v Višnji gori. Meščani jo hočejo v mestu, okolica ne brani, a zahteva brezplačen stavbeni prostor od mesta. — Sola se bo zidala tudi v Žalini. V Zatičini je že pod streho. Lepa bo, a tudi draga. — V Rodohovi vasi se tožijo zavoljo sejmov. Dosedaj so jih uživali vaščani, ko so pa izgubili župana iz vasi, je ta iztaknil, da pripadajo občini. Politična oblast je bila tudi županovega mnenja, a vaščani ne. Zato so poiskali odveta, ki je napravil tožbo vsled motenja posesti. — Na Obolnem živi mož, kateremu je ušla boljša polovica, ker je gledal za neko Katrico, ter šla služiti v Rudnik. Mož je nekje slišal, da sme Katrico poročiti že tri leta, če se loči. Zato je tožil za ločitev, a žena noče. Morda bo torej iskal svojo srečo v Novem mestu. — Hranilnica in posojilnica za Višnjo goro je napravila

vago, ki se dá prestaviti in vzdigne do 2000 kilogramov. Jako potrebna je za kraj, kjer je toliko živinskih sejmov.

— **Poročil se je** včeraj v Biljah g. Adolf Štrkelj, uslužbenec na deželnem odboru v Gorici, z gđ. Gizelo Saurig iz Bilj. Bilo srečno!

— **Umrila je** v nedeljo jutraj gđ. Marija Pečenko, hči vinskega trgovca in veleposesnika g. Antona Pečenka v Gorici v 23 letu svoje dobe.

— **Velikanski vihar**, kakršnega že 40 let ni bilo, so včeraj jutraj imeli v Trstu. Valovi, visoki kot hiše, so pljuskali preko obrežja. V luki je poškodovanih več ladij.

— **V Kranju** je umrla, kakor smo že kratko omenili v „Slovenca“, sestra pokojnega knezoškofa Jernej Vidmarja, gđ. Rozalija Vidmar, stara 86 let. Pogreb se je vršil v torek popoldne. 17 duhovnikov je spremlilo pokojno na pokopališče. Pogreba se je udeležilo mnogo dijakov, več gg. profesorjev z ravnateljem Hubadom, mestni župan, svetnik Šavnik in mnogo drugega občinstva. Naj pođiva v miru!

— **Umril je** v Trstu znani škofjeloški trgovec z lesom gosp. Franc Caleari. 30 let je vodil trgovino v Škofji Loki. Pred šestimi tedni se je podal zdraviti se v Trst. Pri pogrebu je bila navzoča tudi deputacija škofjeloškega prostovoljnega gasiln. društva.

— **Nesreča na železnici**. V Dornbergu na Goriškem je 50letni trgovec z lesom Mat. Repič skočil na vlak, ko je vlak vozil že dalje. Mož je padel pod kolesa ter našel žalostno smrt.

— **Trnovno na Notranjskem**. Včeraj je pri obč. volitvah v podobčini Trnovo zmagala liberalna, v podobčini Topolec pa kat.-narodna stranka.

Vojna se je začela!

Port Arthur je bil torej najprej izbran za vojno pozorišče. Da so Japonci izbrali najvažnejšo rusko postojanko, o tem nas prepriča pogled na zemljevid, katerega smo priobčili takoj, ko so bile pretrgane diplomatske zveze mej Rusijo in Japonsko. Japonci so hoteli oslabil, oziroma razrušiti najnevarnejšo postojanko, ki bo dobro služila Rusom za napade in ki je skoro nepremagljiva.

Leta 1894. so Japonci v boju s Kitajci Port Arthur popolnoma razrušili. Ko pa so si ga pozneje po pogodbi s Kitajci pridobili Rusi, napravili so ondi moderno trdnjavo. Prebivalstva je v Port Arthurju 20.000, a sedaj je to število še pomnoženo z novimi vojaškimi četami.

V Medji, ki leži na otoku Kiusiu, na sproti Simonosekiju, se je na 40 parnikih vkrcala japonska garda z dvema divizijama pešcev, skupaj 40.000 moč. Kam bodo prepeljane te čete, je tajno, vendar se bodo skoro gotovo izkrcale v Masampu, kjer se je nekaj japonskih čet že izkrcalo. Pridejo pa v poštev Fasanpo, sčulska luka Čemulpo, Vidžu od izliva reke Jalu in končno Dalnji, na koncu polotoka Liantung ali — Port Arthur.

Japonsko brodovje je nekaj dni pri Čifu in Vaj-haj-vaj ob poluotoku Šantung, kar je znamenje, da opazuje Port Arthur, na drugi strani pa hoče sčete japonsko transportno brodovje pred napadom ruskega brodovja iz Port Arthura, ki je že odplulo iz te luke in ki namerava napasti japonske oklopnice in japonsko torpedno brodovje.

Rusko brodovje, proti kateremu so Japonci pred Port Arthurom pričeli boj, šteje sedem bojnih ladij: Petropavlovsk, Poltava, Sevastopol, Peresviet, Retvisan, Pobjeda in Cesarevič. Poleg tega ima dve manjši križarici in več transportnih parnikov. Poškodovane so po japonskem napadu oklopnice Retvisan in Cesarevič in križarica Palada.

Rusi pa morajo biti pripravljeni, da jih Japonci napadejo še od dveh drugih strani: na reki Jalu, ki tvori mejo mej Mandžurijo in Korejo, in v Vladivostoku.

Dokler pa traja zima in je gibanje ledu v Japonskem morju nevarno, se v Tokiu pač ne bodo upali poslati brodovja v Vladivostok.

Ugodnejše polje za napade je Koreja, ki je le po ozki morski ožini oddaljena od Japonske in ki ima za izkrcanje kaj pripravnega kraja Mosampo in Fusan. Tu bivajo že dolgo časa mnogi Japonci kot delavci. Mnogi teh delavcev so preobleđeni japonski vojaki.

Od Fusana gradi se sedaj železnica v Ščul, glavno mesto Koreje. Da bi dosegli Mandžurijo, morali bi Japonci prekorakati vso Korejo od juga na sever, kjer bi napadli ruske čete ob reki Jalu. Reka Jalu pa bi jim bila velika ovira, ker dolga je 1100 km., pri zalivu pa je široka 33 km. in je podobna velikemu jezeru. Pozimi je reka Jalu tri do štiri mesece zamrznjena, kar bi Japoncem jako olajšalo prehod.

Najnovejše brzojavke

se glase:

London. Japonska namerava blokirati Port Arthur in v tej luki izkrcati zadostno število svojih vojakov, ki bi naskočili potem rusko pčoto ob reki Jalu. Ker se jim pa to radi dobro utrjene trdnjave ne bode posređilo, skušali bodo kje v bližini priti v obližje ruskih čet na reki Jalu. — Druga vest zopet zatrjuje, da Japonci nameravajo najprej zasesti glavno mesto Koreje, Seoul, v katero hočejo priti skozi Čemulpo.

Petrograd. Vlaki vozijo velike množice obvezil na mejo. Čuje se, da je Kitajska dobila od Angleške 3 milijone rubljev, da utrdi meje proti Rusiji. V Port Arthuru so izkrcane velikanske množine premoga. Ruski trgovci so odpotovali iz Japonske.

London. Nota, katero je Japonska 5. t. m. izročila Rusiji, ima naslednje besede: „Vsled neprenehoma trajajoče okupacije Mandžurije po Rusiji, brez ozira na pogodbe s Kitajsko in drugimi vlastmi in brez ozira na opetovana zagotovila, morala je Japonska storiti korake za samoobrambo.“

London. Rusija se pogaja vnovič s franko-belgijskim sindikatom za posojilo milijarde frankov. Pogajanja so se že pretrgala, ko se je zdelo, da se kriza mirovnim potom reši, a se bodo zdaj najbrže nadaljevala.

Petrograd. Vlada izjavlja, da je Japonska pričela vojno ne glede na to, da je Rusija hotela priznati neodvisnost in integriteto Koreje, suvereniteto kitajskega cesarja nad Mandžurijo in je samo odklonila v podrobni pogodbi z Japonsko glede Koreje vsprejeti predpise o po Rusih zasedenega dela Mandžurije.

Petrograd. Včeraj popoldne se je vršila služba božja, katere se je vdeležil car, carica in veliki knezi ter dvorni dostojanstveniki, za zmago ruskemu crožju. Za včeraj napovedani dvorni ples se je preklical.

Petrograd. Carjevo potovanje v Moskvo je odgodeno.

Petrograd. Japonski poslanik Kurino se odpravlja na pot v Svedsko. Mnogo se opaža intimnost med njim in kitajskim poslanikom; sklepa se na tajno zvezo japonske in kitajske vlade. Trgovske zveze med Vzh. Azijo in Odesse so popolnoma ustavljene.

Petrograd. Tu obstoja prepričanje, da bo Japonska jako drago poplačala svojo neumno igro. Ruske vojne priprave na daljnem Vztoku so dovršene. Čete so preskrbljene z živežem in streljivom; pripravljene so vsak hip stopiti v boj.

Petrograd. Odposlanstvo mestnega starešinstva je izročilo carju udanostno adreso. Car je bil včeraj v operi predmet navdušenih ovacij od strani občinstva. Orkester je igral trikrat zapored rus. himno.

Lvov. Tu in v Krakovu se nahajajoči ruski dijaki so dobili povelje od ruske vlade se takoj odpraviti v Varšavo in se predstaviti tamošnjemu vojaškemu poveljstvu, ki jih uvrsti v vojaško službo.

Berolin. Rusija bo velikanske množine vojakov od zahodne meje poslala proti zahodu, ker se popolnoma zanese na Nemčijo in Avstrijo.

Dunaj. Avstrijski parnik „Aspern“ je dospel v Honkong. („Aspern“ ima najbrže nalogo odpluti na bojišče v versto avstrijskih podanikov.)

Dunaj. Na tukajšnji borzi je vsak dan večja zmešnjava. Kreditne akcije so padle že za 18 K, ogrske kreditne akcije za 21 K, alpske montanske akcije za 18 K.

Dunaj. Časopisje povdarja možnost, da se vsled predznega nastopa Japoncev proti Rusom prične zopet vstaja proti tujcem na Kitajskem. Evropske velevalsti pošljejo radi tega nekaj svojih bojnih ladij v vzhodno Azijo. Avstrija je to že storila. Časopisje naglašja: Ako tudi v boju morda zmaga Japonska, vendar ne bo imela popolnega uspeha, ker ji druge vlasti ne bodo pustile, da izrabi po svoji volji trgovino s Kijno in vzhodno Azijo. Na drugi strani tudi ruska zmaga ne bo prinesla Rusiji novega materijalnega dobička, k večjemu to, da si stališče v Mandžuriji utrdi.

Berolin. „Berliner Tagblatt“ javlja iz Petrograda: Rusija je gotova s svojimi vojnimi pripravami. 240.000 moč stoji v vzhodni Aziji, 100.000 moč še odpošlje v Azijo. Zopet se imenuje generala Puzyrenskega kot vrhovnega poveljnika. Veliki knez Boris, sin velikega kneza Vladimirja, gre z glavnim štabom v Vzh. Azijo.

Berolin. Angleži so menda zapustili Vajhajvaj, kar kaže na zvezo mej Japonci in Angleži, da celo 5000 moč pošljejo iz Afrike v Singapore in Kolombo. Angleško časopisje naravnost poziva angleško vlado, naj Angleška pomaga Japoncem.

Petrograd. 60 ruskih zdravnikov je odpotovalo v Vzhodno Azijo. Iz evropske Rusije so pripravljene na odhod ruske čete

iz Moskve, Petrograda, Harkova i. t. d. Na Jalu reki se vsak dan pripeljejo nove ruske čete. Tja je došel tudi polk uralskih kozakov.

Vladivostok. V pomorskih provincah, v okolici Kvangtung, Vladivostoku, Port Arturu in ob zahodno kitajski železnici je proglašeno obredno stanje.

Berolin. Nemški „Rdeči križ“ bo ponudil svojo pomoč Rusiji in Japonski.

London. Ruski konzuli so zapustili mesta Yokohama, Kobe, Nagasaki in Hakodate.

Petrograd. O nadaljnjih vojnih načrtih Japoncev se čuje, da bodo poskušali razdreti rusko železnico iz Charbina v Port Artur in nato Port Artur izstradati.

Pekin. Veliko število ruskega vojaštva je prikorakalo v Pekin.

London. Veščaki trdijo, da bo boj mej Rusijo in Japonsko najstraševitejših vseh časov, ker se bo prvič bojeval z brodovi najmodernejšega sistema.

Petrograd. Ruski car je izdal manifest, v katerem napoveduje vojno.

Vojska proglašena.

Tokio. Pričakuje se, da v petek Japonska napove oficijelno vojno, čim odpotuje ruski poslanik.

Dunaj. „N. F. Presse“ poroča iz Berolina 9. t. m.: Ruski car je danes popoldne ob 3 uri napovedal Japonski vojno.

Naskok Japoncev na Port Artur. — Japonski naskok odbit.

Danes jutraj smo dobili naslednja izvirna poročila:

Petrograd. Cesarjev namestnik Aleksejev javlja: V včerajšnjem boju pred Port Arturom so bile ruske izgube: 2 podčastnika mrtva, 5 ruskih vojakov je utonilo, osem je ranjenih. Sovražne torpedovke so naše ladje pravočasno opazile.

Petrograd. Cesarski namestnik Aleksejev javlja: Včeraj poškodovane tri vojne ladje se drže nad vodo. Stroj je nepoškodovan. Po eksploziji je prihitela križarka na pomoč. Poškodovani oklopnici sta sedaj v luki, kjer ju popravljajo.

Petrograd. Japonsko brodovje, ki je včeraj napadlo ruske vojne ladje pred Port Arturom, je stelo 17 ladij. Ruski vojni ladji „Cezarič“ in „Retvisan“ sta resno poškodovani, križarica „Palada“ se je potopila.

Berolin. Pri prvem nočnem napadu Japoncev poškodovane tri ruske vojne ladje so bile najboljše, kar jih ima Rusija. Japonske ladje so bile v prvem napadu nepoškodovane.

Petrograd. Pri prvem nočnem napadu niso iz trdnjave v Port Arturu radi tega takoj opazili japonske torpedovke, ker so nove japonske torpedovke črno pobarvane in se dvigajo le nekoliko iz vode, tako, da je ni mogoče takoj opaziti, ako tudi iz trdnjave pada električna luč na morje.

Port Arthur. Včeraj ob 11. uri 23 minut je bilo izrečeno nad Port Arthurom obredno stanje.

Dunaj. Iz Petrograda se poroča 9. t. mes., da je ponoči začelo 15 japonskih križaric bombardirati Port Arthur, in da je vsa ruska eskadra odšla iz luke, da začne pomorsko bitko z japonskimi križaricami.

Petrograd. Cesarjev namestnik Aleksejev javlja iz vzhodne Azije: Petnajst japonskih oklopnic je pričelo bombardirati Port Artur. Trdnjava jim je odgovorila.

Rusko vojno brodovje je odjadralo, da poseže v boj. Po enurnem bombardiranju so Japonci ustavili ogenj in odpluli proti jugu. Napad je odbit. Ruske izgube so: 2 častnika mrtva, 10 prostakov mrtvih, 54 moč pogrešajo. Poškodovane so ena ruska oklopnica in križarke „Jana“, „Askoliti“ in „Novik“, vendar ne toliko, da bi se ne vzdržale nad vodo. Poškodbe so neznatne.

New York. Iz Petrograda je prišlo včeraj sem poročilo, da je pri prvem nočnem napadu japonskega brodovja na Port Arthur se potopilo pet japonskih vojnih ladij in ena ruska vojna ladija. — Port Arthur gori. (?)

Port Arthur. Tržne cene so silno poskočile vsled neznatnega uvoza živeža. Japonci so zaprli svoje prodajalnice in zapustili Port Artur.

London. Japonska je napadla še drugič rusko brodovje pred Port Arthurom, da tako prepreči napad ruskega brodovja na japonske transportne ladje, ki so ta čas vozile japonsko vojaštvo na Korejo. Ako bi tega ne sterila, bi rusko

brodovje izpadlo japonske transportne ladje in naključno ne bi bilo, da bi tak napad pri težko se gibajočih transportnih ladjah lahko povzročil, da se potopi polovica japonske armade.

London. Vest iz New Yorka, da se je pred Port Arthurom potopilo celo 11 japonskih ladij, se ne potrjuje.

Japonci prodirajo.

Pekin. Več tisoč Japoncev se je izkrcalo kljub navzočnosti dveh ruskih vojnih ladij v Čemulpo.

London. Poročilo, da so japonske ladje zaplenile troje ruskih trgovskih ladij, se potrjuje. Iz Nagasakija poročajo, da se je roparski napad izvršil pred Masamphom. Peljale so riž in oglje v Port Arthur. Ugrabljeni sta bila še baje dve dražji ladji. — „Daily Mail“ pa poroča, da sta bila vzeta samo dva čolna, s katerima se je lovilo kite.

Čifu. Šestdeset japonskih prevoznih parnikov je izkrcalo čete na Koreji.

Ščul. Mesto je od Japoncev zasedeno. Večji del japonskega brodovja plove proti Port Arthurju. Pričakuje se pomorske bitve.

Stališče drugih držav.

Kakor smo že včeraj poročali, so ruski listi polni napadov na ameriške Zvezljene države, ki delujejo proti Rusiji, kakor tudi Angleška, ki se je takorekoč že očitno postavila na stran Japoncev in ima na japonskih bojnih ladjah mnogo svojih pomorščakov. Angleški in Ameriki je na tem, da zrači Japonce za svojo trgovino. Ako pa bi imorda Rusija v tej vojni podlegla in bi si nasprotniki delili plen, potem utegne imeti ameriška nevarnost, združena z rumeno nevarnostjo mongolskih rodov za Evropo nepopisne posledice.

New-York. Državni podtajnik Lomom je izjavil včeraj ruskemu poslaniku opetovano, da bodo Združene ameriške države ohranile popolno nevtraliteto in da se ne bodo nikakor vmešavale na korist Japonski. Amerikanci nikakor ne bodo na uslugo angleškim podpihovanjem.

Lvov. V vojaških krogih se govori, da je izšlo naznanilo na vse častnike tukajšnje garnizije, naj se oglašé častniki, zmožni angleščine, da odidejo na vzhodno azijsko bojišče. Avstrijsko vojno ministrstvo namerava ustanoviti poseben korespondenčni biro.

Petrograd. Korejanski poslanik se je izrazil, da je dobil od vlade naročilo, naj zunanjemu ministru naznani, da ostane Koreja nevtralna. To se je tudi naznanilo v Tokiu.

Pariz. Člani francoske vlade, ki jim je znan francosko-ruski dogovor, naznanjajo, da ta ne nalaga nikakih obveznosti napram Franciji glede Vzhodne Azije. Ministrski predsednik Combes, je izjavil, da francoska vlada ne stori ničesar glede rusko-japonske vojne, ne da bi povprašala parlament.

Zofija. Vsi listi izrekajo simpatije Rusiji. „Večerna Pošta“ zahteva, naj se mobilizira bolgarska armada, da brani Rusijo, ako bi jo napadla Turčija.

Frankobrod. Petrograjski poročevalc „Frank. Ztg.“ piše: Splošno je mnenje, da bo Turčija skušala sedanjí položaj na Balkanu izkoristiti, vendar Rusija računa v vsakem slučaju na lojalnost Avstrije. Iz Carigrada pa prihaja poročilo, da se v ondotnih vladnih krogih boje, da bi Bolgarija ali celo Italija ne pričeli akcije na Balkanu, ker Rusija ne bo mogla na to stran posvetiti polne svoje pazljivosti in moči.

Ruski in japonski vojak.

Ruski vojak zamore kljubovati podnebu in naporom vsake vrste. Navajen je izhajati z malim ter je tako skromen kot noben drugi evropski vojak. Navajen je slepe pokorščine napram častnikom, njegova disciplina je občudovanja vredna. Japonski infanterist se v tem skoro odlikuje od ruskega tovariša, ker zna izvrstno teči, zna misliti in samostojno delati. Noge igrajo pri njem veliko vlogo, a Rus je nekako bolj neokreten. Ruska kavalerija pa je izvrstna in dalek presega japonsko, ter bi jo tudi z lahkoto zmlela v prah in ji pripomogla do popolne in cene zmage, ako se Japonci tako daleč zmotijo, da pošljejo svoje jezdec v boj. Ravnotako je ruska artilerija boljša od japonske in zna izvrstno streljati; japonska artilerija se ne dá z njo niti primerjati.

Na kateri strani bo zmaga?

Eden najizkušenejših angleških poročevalcev iz bojišča, ki se je pridružil Japoncem, misli, da bo vojna trajala kakih osemnajst mesecev. Sviri, da bi se precenjevala japonska vojna moč, ruska pa podcenjevala. Japonci še niso pokazali, če znajo prenesti

poraze. Videli bomo, kaj bodo Japonci storili, kadar bodo prošli njihovih par teatralističnih uspehov, in če ne bodo Japonci, mesto da bi odšli na bojišče v Mandžurijo, rajši jo popihali domov, češ, da imajo doma nujnejšega opravka. Mandžurija je zdaj popolnoma pod rusko upravo, in čudili se bomo, če se ne bo Japoncem tam ravnotako zgodilo, kakor Napoleonu, ki se je hotel pogostiti pri Rusih. Japonce zadene najbrže strašen poraz, če se poskušajo z Rusi na kopnem. In vprašanje je, kaj meni Anglija začeti, ako bo njen japonski zaveznik zaječal pod silo ruskih kozakov.

Japonska vojna moč na kopnem in na morju.

Na kopnem se japonska vojna moč deli na pehotno armado, armadno rezervno, deželno brambo in črnovojniške čete manjšega pomena. Pehotna armada obstoji iz gardne divizije in 12 divizij poleg mešane brigade na Formozi. Vsaka divizija šteje dve infanterijski brigadi, vsaka ima 2 polke, vsak polk 3 bataljone, vsak bataljon 4 kompanije; kavalerijski polk ima 3 eskadroni; pehotno-artilerijski polk ima 6 baterij. Infanterija znaša 52 polkov, 156 bataljonov, t. j. 147.160 mož. Kavalerija znaša 17 polkov, 51 eskadronov, t. j. 9700 mož. Artilerija znaša 19 polkov, 114 baterij, t. j. 13.700 mož. Trdnjavska artilerija znaša 6 polkov, 20 bataljonov, t. j. 11.330 mož. Vsega skupaj imajo 203 bataljone, 51 eskadronov, 114 baterij, t. j. 200.390 mož, 61.390 konj in 684 topov. Potem je še v rezervi 34.000 mož in 114 topov, v deželni brambi je ravnotako še nad 121.000 mož in 312 topov. Celotna japonska armada na suhem znaša 386 bataljonov, 20 kompanij, 99 eskadronov, 199 baterij ali 359.835 mož, 82.400 konj in 1116 topov.

Na morju imajo Japonci 6 vojnih ladij I. razreda s 87.188 konjskimi silami in 276 topovi, 2 vojni ladiji II. razreda z 38 topovi, 6 oklopnih križaric I. razreda z 224 topovi, 9 oklopnih križaric II. razreda z 255 topovi, 5 oklopnih križaric III. razreda s 101 topom, potem še pridejo manjše ladije, torpedovke itd., vseh skupaj 127. Brodovje ima ne vstevši torpedovk, 252.118 ton teže, 508.399 konjskih sil, 1188 topov in 16.046 mož posadke.

Ruska vojna moč na kopnem in na morju.

Na kopnem so imeli Rusi v Vzh. Aziji pred kratkim na razpolago 125 bataljonov 5 kompanij kozakov-pešev, 50 eskadronov, 26 pehotnih baterij, 2 bateriji jezdecev in 4 gorske baterije, potem 2 bataljona in 1 kompanijo saperjev, 6 bataljonov železniških čet. To znaša z ustanovitvijo 2. in 3. linije 125 bataljonov 121.000 mož, 20 kompanij, 5200 mož, 110 eskadronov 17.700 jezdecev, 31 baterij z 232 topovi, 2760 mož saperjev, 7000 mož železniških čet. Če prištejemo k temu še trdnjavske čete, imajo Rusi brez novih čet, ki so jih poslali na bojišče, in brez dveh novoustanovljenih vzh. sibirskih brigad strelcev, vsaka po 4 polke (skupaj 12 bataljonov), skupaj 185.000 mož, 133.000 pušk, 20.800 sabelj in 250 topov na bojišču.

Na morju imajo 8 vojnih ladij po 10.962 do 12.674 ton, 5 oklopnih križaric prvega razreda, po 6200 do 12.395 ton, 6 zavarovanih križaric drugega razreda, 2 zavarovane križarice drugega razreda, 3 nezavarovane križarice drugega razreda, 7 čolnov za kanone za odprto morje, 2 torpedo križarici poleg 19 torpedo lovcov. Skupaj imajo 22 torpedovk prvega razreda, 8 torpedovk drugega razreda in 82 večjih ali manjših ladij.

Ruska izjava.

Ruska vlada je izdala komuniké, v katerem naznanja, kako je prišlo do vojne. Poroča: Lansko leto se je japonsko ministrstvo obrnilo do ruske vlade, naj se na bregovih Tihega morja upelje trden red, se ustanovi ravnotežje in pregledajo dosedanje pogodbe z Korejo. Rusija je bila s tem zadovoljna in je poverila general-adjutantu Aleksejevu, naj izdela načrt, ruskemu poslaniku v Tokiu pa je izročila pogajanja z japonsko vlado. Te razprave so imele popolnoma prijateljski značaj, a japonski družabni krogi so že skušali vzburiti med Japonci vojno razpoloženje, da prisilijo japonsko vlado k oboroženemu nastopu zoper Rusijo. Pod vplivom tega je japonska vlada stavila vedno večje zahteve na Rusijo in se začela vsestranski oboroževati. — Vse to Rusije še ni motilo, čeprav je počela tudi ona primerno utrjevati se v Vzhodni Aziji. Njej je bilo samo za to, da se ohrani mir, ter je sporočila vladi v Tokiu, da prizna japonski komercijelno nadvlado na Koreji, ter da sme v slučaju nemirov v deželi svoje pravice braniti z oboroženo silo. Istočasno pa je Rusija zahtevala glede Koreje neodvisnost in nedotakljivost ter da ne sme Japan rabiti nobenega dela na Koreji za svoje strateške namene ter da imajo ladije prostost v korejski morski ožini. A ta načrt Japoncev ni zadovoljil zato so ga odklonili, hkratu pa zahtevali glede Mandžu-

rije posebne reforme. To Japonske ni prav nič brigalo in Rusija je kratkoma odklonila, pogajati se ž njo glede mandžurskega ozemlja, zasedenega od ruskih čet. Pripravljen pa je bila priznati vsem državam pravice, ki so si jih pridobile s pogodbami s Kino. Zato je Rusija pričakovala, da bo Japan to upošteval in da se bo doseglo sporazumljenje, a japonska je pretrgala pogajanja in začela zavratno napadati ruske ladije.

Nevarni konflikt med Rusijo in Angleško.

London. Radi Tibeta je vedno večji spor med Rusijo in Angleško. Rusija je protestirala proti angleški ekspediciji v Tibet in izjavila, da bo primorana resno braniti tudi napram Angleški svoje interese v Aziji, ako bi Angleška v Tibetu spremenila status quo. Angleška je odgovorila, da bo na vsak ruski korak odgovorila. Angleška je nadalje odgovorila, da ima pravico zahtevati od Tibetancev, da se držijo pogojev in da ima v Tibetu v tej zadevi več pravice, nego Rusija v Mandžuriji. Indijski podkralj je naznanil sem, da se v Tibet uvaža rusko orožje in da se Tibetanci zanašajo na rusko podporo.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski obč. svet je imel včeraj sejo, ki je imela le nekaj zanimivih točk. Župan je naznanil, da sta darovala za mestne reževe g. Jakob Sober 300 kron (za ognje-gasce 200 kron) in umrla gospa Hanzel 400 kron. V občinsko zvezo je bilo sprejetih 77 oseb, odklonjenih 82. Imena priobčimo jutri. Zanimivo je bilo poročilo obč. svetnika g. Prosenca o tozadevni prošnji restavracije „pri slonu“ Ot. Schmidta. G. Prosenec je povdarjal, da imata v novih občinskih statutih mestni Dunaj in Gradec določbo, da mora vsak na novo v občinsko zvezo sprejeti prisesti, da bo varoval nemški značaj mesta. V tem oziru se je v Ljubljani boljše postopalo, ker pa g. Schmidt nastopa proti Slovincem in je šele nedavno se izražal v svoji restavraciji „Wir brauchen nix windisch“, predlaga, da se njegova prošnja odbije. Soglasno sprejeto. Občinski svet je odklonil rekurz gospoda dr. Počka glede njegove hiše v Strelških ulicah in sklenil, da ga bo magistrat tožil radi „razstavljenih izrazov“ v rekurzu. Za ubožne očete oziroma krajne predstojnike je določil obč. svet g. I. Dražila, g. Alojzija Lenčeka in Alojzija Pogačnika. Pismeni nasvet g. Pavla Velkavrhja, naj občina v Gradišču zgradi hlev, ki je ondi potreben za v Ljubljano dohajajoče okoličane, ki sicer ostajajo z vozi na Glincah in je s tem oškodovana tukajšnja trgovina, je obč. svet odklonil, češ, da prepušča to priv. speculaciji. Ustanova Matije Debelaka oddala se je Pavlu Debelaku. Mestna elektrarna je imela dohodkov 223.241 K 92 vin. in stroškov 211.737 K 2 v. Izaženirju g. Ciuhi se je izrekla zahvala za njegovo vodstvo. Tarif za voz, katerega se bo rabilo za vožnjo prašičev iz okuženih krajev, se je določil: za porabo voza brez priprege 1 K 50 v., s priprego 3 K. Nadaljnje poročilo priobčimo radi nedostajanja prostora jutri. Danes je zopet seja.

V Ameriko. Včeraj zvečer odpeljalo se je z južnega kolodvora 36 oseb v Ameriko. V Hrušico je odšlo včeraj 48 delavcev z Ogrske in 35 s Hrvaškega.

Naredniki c. kr. domobranskega pešpolka št. 27 priredé jutri, v četrtek, dne 11. t. m., v areni »Narodnega doma« družbinski večer s plesom, pri katerem sodeluje godba c. in kr. pešpolka št. 27. Začetek ob 8. uri. Posebna vabila se ne razpisujejo.

Merodajnim krogom v uvaževanje! Ena najobstojnejših cest v Ljubljani ozir. okolici je gotovo Tržaška cesta, kajti že sami pasanti tobačne tovarne tvorijo lepo število — krog 2500 oseb. In ako upoštevamo zjutrajnjši in popoldanski vhod ter opoldanski in večerni izhod iz tovarne, razvidimo, da se poslužuje te ceste samo iz tovarne krog deset tisoč oseb (2500 × 4) poleg ostalega občinstva. In kako je oskrbovana ta cesta? Ena najzanimivejših ne samo v Ljubljani, temveč v celi okolici. Stanovniki mesta se je kot izprehoda navadno ne poslužujejo edino iz navedenega vzroka, dasi je tam kajšnja okolica zelo mična. Navadno so že vse okoliške ceste osušene, le ta je še vedno blatna, in sicer tako, da se čevlji vsled nezadostne cestne podlage kar skrije. In to ob vsakem malenkostnem deževju — spomladi je pa celo nedostopna. In ne samo omenjena cesta, temveč vse ulice, ki se v le to stekajo, imajo opisano lice. Blagovolili naj bi prizadeti krogi prihodno to uvaževati, da se ondornim stanovnikom ugodí v tem oziru, in tudi uslužbencem tobačne tovarne. Večina zaslužka le teh ostane itak v mestu — torej smemo pričakovati rešitve, da ne uto-nemo.

Aretacija. Mestna policija je aretovala danes brezposelnega trgovskega pomočnika

Leona Horvath Borscha iz Ogrskega, ki je sam priznal, da je 23. m. m. ukradel svojemu tovarišu Frančišku Chlouba na Dunaju, ko sta skupaj spala, iz kovčega 260 kron. Ukradeni denar je zapravil na pred pustnih veselicah. Policija je aretovanca izročila deželni sodniji.

Snežiti je pričelo danes opoldne.

Kantina v domobranski vojašnici, ki je bila pretekli mesec razpisana, utegne se oddati prošilcu, ki nima niti prednosti niti popolne sposobnosti zanjo. Če se že ne odda zopet dosedanjemu najemniku, upati bi bilo vsaj, da jo dobi vendar kak doslužen podčastnik istega polka. Govori se pa z gotovostjo, da jo bržkone dobi nek narednik pešpolka št. 27, štajerski Nemec, torej niti jezikovno sposoben, kar se vsekakor mora zahtevati. Kako pride vojaška oblast na to misel, da hoče oddati podjetje tujcu, to je dovolj prošilcev — domaćinov, je povsem neumno.

Zaključni venček »Slavčeve« plesne šole se je vršil v nedeljo v areni »Narod. doma« jako sijajno, kjer so nastopili poleg vpeljanih gostov skoro vsi obiskovalci plesnih vaj. Med odmorom je g. predsednik Dražil v vznemirjenem govoru opisaval pomen in nalogo društva, ki poleg petja izveštuje v zimskem času mlade člane tudi v plesu, katerega so tudi društvo naklonjene gospice kaj redno in prijateljsko počaščevale. Sosebno zahvalo je pripisoval g. Stuchly-ju, ki se je vsestransko žrtvoval in častno rešil voditeljstvo plesa, čigar dokaz je bila najpreciznejša taktičnost v vseh plesnih točkah. Priznavajoč tak lep uspeh zahvalila se je imenom nežnega spola gospica Černetova ter mu poklonila za njegovo požrtvovalnost kot znak zahvale prisotnih gospic obiskovalk plesa prekrasno zlato verižico, nakar se je presenečen vsled tolike ljubeznjivosti gospic obdarovanec vidno ganljivo zahvalil. Dahše posledke godbinah točk oveseljevalo je navzoče občinstvo ubrano petje društvnikov.

Iz brzojavk.

Celovec. Volivci Dobernigovi so na shodu pozvali Doberniga, naj ne odloži svojega državnoborskega mandata.

Carigrad. Načelnik makedonskega orožništva de Georgija je odlikovan od turške vlade z Medžidije redom.

Solnograd. Tvrška Schöthal in Braunau na Inu je dobila iz Francije naročilo izvršiti za Bolgarijo 200 železniških voz, 30 milijonov patron ter mnogo topov. Tvrška odpošila naročene stvari v Bolgarijo skozi Avstrijo.

Budimpešta. Tukajšnji listi prinašajo vznemirljiva poročila iz balkanskih dežel. Vsekakor se ondi za prihodnjo po mlad nekaj pripravlja. Bolgarsko-turški konflikt se razvije v najkrajšem času.

Budimpešta. Iz sedmih krajev Južne Ogrske se poroča o novih kmetijskih nemirih. V okolici Bezkeretha je tolika vznemirjenost med kmeti, da je bil tja poslan večji oddelek orožništva.

Književnost in umetnost.

* Repertoar slovenskega gledališča. V petek, dne 12. t. m., se ponovno velika Meyerbeerova opera »Africhanka«. — V nedeljo popoldne ob znižanih cenah »Pot okoli zemlje«. Zvečer prvič Anzenbergerjeva narodna igra s petjem »Pod križevalico«.

Slovensko gledališče. Polna efekta, rafinirana in strastna je Meyerbeerjeva muzika, in komponist je dosegel s svojo drugo opero »Hugenotje« v Parizu največji uspeh, ki se da misliti Potemnil je oba tedanja mojstra, slavni zvezdi Rossinija in Auberja ravno s tem, ker je povsod gledal na to, da doseže zunanji efekt, kar se mu je s svojimi umetniškimi lastnostmi, melodijsko in ritmično glasbo, ki je pregnautna in značilna za situacije, tudi posrečilo v veliki meri. Opera »Africhanka« mu je bila četrto veliko in zadnje delo, katero je imel že nad 20 let končano, a jo vedno zopet umaknil iz repertoarja; pela se je prvič le to dni po njegovi smrti l. 1865, in je bila uprizorjena v razkošnem sijajnem ter imela sijajen vspeh. Ima tudi vse prednosti Meyerbeerjevega duha, je bogata karakterističnih melodij in duhovite instrumentacije. — Na našem odru se je že vpriporila prvič pred več leti; sinočnja vpriporitev je bila ne ravno izvrstna, pač pa zadovoljiva. Pevci so svoje vloge umetniško izvršili. V prvi vrsti gđ. Skalo v a. Njeno čuvstvo in premišljeno petje, njen poln, močen glas in njena naravna, izrazita igra, to jo je zlasti odlikovalo. Bila ji je poklonjena kita cvetja za njeno umetnost. Ravnotako je dobil g. Angeli lep venec, ki ga je sinoči tudi zaslužil. Ravno v tej operi nam je še najbolj ugajal. Menda je najbolj primerna njegovemu umetniškemu značaju; bil je tudi jako dobro razpoložen, ker mu je bil glas čist, kakor ne vselej. Igral je naravno in je dobro pogodil zato vlogo sužnja; mnogo se mu je ploskalo tudi

na odprti pozornici. Gosp. Orželski je pel jako lepo s svojim mehkim in gorkim glasom, četudi ni bil sinoči na višku umetnosti. Kot vedno je ugajal g. Pestkowskij, simpatičen je bil nastop gđ. Kalivodove. Tudi druge vloge so bile zadovoljivo rešene.

* »Dom in Svet« prinaša v ravnokar izšli številki naslednje vsebino: Bogdan Venc: V smrti seni. Baltiška povest. (Dolge). — Anton Medved: Job. Svetopis. zgodba. 5., 6., 7., 8. — O. Ves. Kovš: V kitajski malikovalnici. Narodopisna črtica. — Fr. S. Finžgar: Iz moderne sveta. Roman. (Dolge). — Jož. Bekš: Nageljnove in modrosti... — Jož. Bekš: Sel bi črez poljano belo... — Roman Romanov: Pada sneg... — Roman Romanov: Moč. Novela. (Dolge). — Roman Romanov: Smeji se, smeji!... — Anton Jarc: O fotografiji in projekciji. Njiju raba pri praktičnem pouku. — Jož. Bekš: Nagrobne. — Fr. Medišč. — Vlad. Mihajlovič: A. P. Čehov. Črtica iz ruske književnosti. — Iz črtic A. P. Čehova: Strugar Petov. Iz rusčine prevel Vladimir Mihajlovič. — Dr. Ev. Lampe: Imanuel Kant. K stoletnici njegove smrti. — Književnost. — To in ono. — A. Breznik: Slovanski navržki. — Sah (na ovitku). — Slike: Mladost J. Vavpotič. — Bedni umetnik. Peter zmitek. — Kitajska ulica. — Kitajski berači na ulici. — Mestna vrata v Pekingu. — Oder pri zgradbi Kettelerjevega spomenika. — Bitka pri Lesnem. A. Kocebu. — O fotografiji in projekciji: sedem slik. — A. P. Čehov. — Ogrsko ženitovanje. Jaroslav Věšin. — Tiskarstvo. Iz risb bratov Subicev. — Medvede na Gorenjskem. — Gorenjka. — Dr. Ante Starčević

* Zora, glasilo slovenskega katoliškega dijaštva, je nastopila svoj X. letnik. Zora izhaja 5krat na leto in stane 2 K, za dijače 120 K. Urednik: phil. Vincencij Marinko, Dunaj, VIII. Laudonsgasse 26, II, 18. Upravnik: med Anton Rasberger, Dunaj, XVIII. Schulgasse (Postfach). Izdajatelj: iur. Anton Kralj. Prva letošnja številka ima naslednjo zanimivo vsebino: I. Butkovič: Na badnjak. V. Marinko: Pozabljeni listi. M. Bogdan K.: Mreže. Milica: Prošnja. P. F. B.: Velikan. VI. Kraščan: Spomini na »Novo Nado«. Urednik: Iz literarne zbirke D. Dragotina Ketteja. Phil. J. Ruda: Kaj je z našim vseučiliščem? M. L.: Iz putne torbice. Trpimir: Oproščaj s mjskom. Adolf Robida: Rožica. V. Marinko: Za slovensko vseučilišče. P. F. B.: Zabari. M.: Hvala Mu budi! Glasnik: Slov. kat. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju. — »Hrvatska Straža«. — Nov pokret na vseučilišču v Zagrebu. — Žensko vseučilišče. — Teodor Mommsen. — Herbert Spencer. — V zimskem tedaju. Promocija. — Imenovanja. — Novo slovansko akad. društvo. — Iz slovanske filologije. — Slovensko akad. društvo Ilirija. — Židovstvo na dunajski zdravniški fakulteti.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča. Tatinska služkinja. Marija Krašovec, 19 let stara dekla v Ljubljani, je tekom svojega službovanja izmaknila svoji gospodinji, potem tam stanujoči Hildi Pöhler raznega blaga in oblike v skupni vrednosti 167 K 68 v. Sodišče jo je obsodilo na šest tednov težke ječe. — Slabo plačana usluga. Janez Münster, kotlar iz Odraua na Šleskem rojen, prišel je v Ljubljano dela iskat. Naletel je na Aleksandra Lapa, kateri ga je iz usmiljenja povabil nočiti v svojo sobo, katero je imel najeto v hotelu »Južni kolodvor«. Ponoči mu je pa Münster izmaknil iz denarnice bankovec za 100 kron in z njim pobegnil. Kasneje aretirani priznal je tatvino in obenem tudi vrnil ukradeni bankovec. Sodišče ga je obsodilo na štiri tedne težke ječe. — Mlad goljuf. Janez Kocjandič 16 let star posestnikov sin v Tominjah je skušal razne stranke na zviti način preslepariti. Sodišče ga je obsodilo na dva meseca ječe. — Pismo ošona padel. Ko je pismonoša Janez Dežman 4. oktobra m. leta okoli pol 9. ure zvečer nesel pošto iz kolodvora v Šnarjah, napadel ga je brez vzroka 15 let stari posestnikov sin Janez Perovšek ter ga udaril s neko rečjo po glavi. Ker je bila poškodba le lahka, je bil Perovšek obsojen na 6 tednov ječe. — Finančnega svetnika okradel. Josip Widmayer, bivši pomožni sluga pri tukajšnjem finančnem ravateljstvu je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, ker je iz predala pisalne mize finančnemu svetniku g. Nickerlu vzel 89 K.

Društva.

(Tamburaški koncert) priateljcem tamburice in društva priredi tamburaški zbor »Slov. katol. izobraževalnega društva« v Mekinjah, v četrtek, 11. svečana ob 7. uri zvečer v prostorih gostilne »Pod skalco« pri gosp. Žgurju s sledečim vspehom: 1. V. Brož: Napried, sušaška korčnica. 2. * * * Uspomena iz Beča, valček, za tamb. uredil pl. Farkaš. 3. Vilhar: Bogomilovo slovo iz opere: »Jamska Ivanka«, za tamb. uredil H. O. Vogrič.

4. I Risa: Iz za valova, glasoviti meksikanski valček. 5. Iv. pl. Zajc: V boj, koračnica, (Brož). 6. Iv. pl. Zajc: Hrvati-
cam, (Farkaš). 7. * Sokolaka ko-
račnica, (Farkaš). 8. Dr. G. Isavec:
Slovenec sem, (Alf. Gutschy). 9. *
Arija iz operete „Nadrudar“,
(Farkaš). 10. I. Ivanovič: Brzopolka,
(Farkaš). 11. V. Parma: Mladi vojaki,
koračnica, (Farkaš). Pridite, prijatelji! Vstop-
nina 40 v.

(Telovadno društvo »So-
kol« v Postojni) priredi v soboto,
dné 13. svečana t. l. maskarada na
»Blejskem jezeru«, v prostorih
»Narodnega hotela« v Postojni. Začetek ob
8. uri zvečer. Sodeluje domača godba na
lok. Vstopnina za posameznike 1 K, za rod-
bine 2 K.

Telefonska in brzajavna poročila.

Vojna mej Rusi in Japonci.

Petrograd, 10. februarja. »Regie-
rungsbote« je objavil carjev manifest,
ki pravi: Ne da bi nam naznanili, da
hočejo pretrgati diplomatsko zvezo in
obenem pričeti vojno, so Japonci ne-
nadoma napadli naše brodovje pri Port
Arthur. Nato smo ukazali, da z orož-
jem odgovorimo na japonsko izzivanje.
Car končno prosi božjega blagoslova za
svojo armado.

Petrograd, 10. febr. Po današ-
njem bombardovanju Japoncev je trd-
njava Port Arthur le neznatno po-
škodovana.

London, 10. febr. Japonske garde
so zasedle Čemulpo in Ma-
sampho. Ruske vojne ladije ne mo-
rejo iz Vladivostoka, ker so v luki za-
mrznjene.

London, 10. februarja. Nadalnje
japonske čete korakajo proti Soulu.
Poleg Čemulpa so japonske
čete že zasedle vse luke v
severni in južni Koreji.

London, 10. febr. O napadu na
Port Artur se še poroča: Japonsko
brodovje je bilo že v soboto, ko so bile
diplomske zveze pretrgane, pri polutoku
Šantung. Bilo je še tema, ko se je ja-
ponsko brodovje približalo Port Arturu.
Rusko brodovje ni bilo pripravljeno za
napad in tudi ni opazilo japonskih tor-
pedov. Nakrat je dal japonski admiral
povelje za napad. Takoj so bile tri
ruske vojne ladije težko poškodovane.
Nato so japonske torpedovke odplule in
se združile z glavnim japonskim bro-
dovjem, ki je bilo tako daleč, da ga iz
Port Artura ni bilo mogoče videti.
Poškodovano ladijo »Cesarevič« se je
posrečilo spraviti v luko, ostali dve pa
še ne.

Dunaj, 10. februarja. V odseku av-
strijske delegacije je Goluchovski izja-
vil na interpelacijo, da bo Avstrija ohrani-
la popolno nepristranost v zadevi ru-
sko-japonske vojske. Vesti, da je Av-
strija prevzela na Japonskem varstvo
ruskih podanikov, niso resnične. Ru-
sija, katere interesi na Balkanu so tudi
sedaj ravnotako živahni, kot so bili
prej, tudi po dogodkih v Aziji ne more
biti tako oslabiljena, da bi opešal nje
dosedanji interes na Balkanu. Tudi na-
dalje bodeta Avstrija in Rusija v bal-
kanski zadevi korakali roko v roki. (Ži-
vahno pritrjevanje.)

London, 10. febr. Poznavatelj Ja-
panske in Koreje pravi, da morejo Ja-
poncem donesti uspeh le hitri nastopi.
Vsako obotavljanje bi koristilo le Rusiji.
Dolgotrajna vojna bi izčrpala moči Ja-
ponski. Port Arthur je nepremagljiv.

London, 10. febr. Del japonskega
vojaštva se je poskušal izkreati pri Port
Arthur. Rusi so to preprečili. Japonci
ponavljajo bombardiranje Port Artura.

**Japonci poškodovali devet rus-
kih bojnih ladij — 749 ruskih
vojakov vjeli.**

London, 10. februarja. V pomor-
ski bitki pred Port Arthur so Ja-
ponci poškodovali Rusom
devet ruskih vojnih ladij,
dveh ruskih vojnih ladij so
se Japonci polastili pred
Čemulpo. Na eni ladiji je

bilo 570 ruskih vojakov, na
drugi pa 179. Vsi ti ruski
vojaki so sedaj japonski
vjetniki, ugrabljeni ruski ladji pa
bodo Japonci uporabili za svoje na-
mene.

Pomorska bitka pri Čemulpo.

Dunaj, 10. febr. Uradno se javlja
ob pol 4. uri popoldne: Pri Če-
mulpo je došlo do pomorske
bitke. Rusi so bili zopet pora-
ženi. Eno vojno ladijo so jim Ja-
ponci tako poškodovali, da se je
potopila, ena ruska ladija je
zgorela. Vse moštvo na teh la-
dijah so Japonci vjeli.

Avstrija in Makedonija.

Zofija, 10. febr. Sarafovo glasilo
»Reforma« piše, da bi bila največja
sreča za Makedonijo, ako Avstrija
tako začne vojsko in Ma-
kedonijo z družijo pod svojo
oblastjo. Strah pred Avstrijo je
himeričen. V nobeni državi slovanski
rodovi ne uživajo toliko svobode.
Kadar bo Avstrija segala do Egejskega
morja, bo velika, mogočna slovanska
država.

Nemiri na Hrvatskem.

—v— Zagreb, 10. febr. Kakor se
govori, je šla stotnja vojakov v Križ,
kjer so resni nemiri, kar pa uradno
ni še potrjeno. Iz gotovega vira pa
tudi čujemo, da nemiri v belovar-
skem okraju niso še končani, kakor
je trdil v saboru podban Šumanovič.
Kmetje se zbirajo ter preganjajo obč.
uradnike. Posebnih nasilstev doslej
še ni bilo. Orožniki in vojaki pa so
vedno pripravljeni.

—v— Zagreb, 10. febr. Govori
se, kakor se sliši iz srbskega kluba,
da utegnejo nove volitve biti preje,
nego se misli, in da se hoče grof
Pejačević znebiti ožjih pristašev
Khuenove garde.

Selca, 10. febr. Občinski odbor je
soglasno protestiral proti povišanju
cestne naklade od 20 na 29 odstotkov
z zahtevo, da plača potrebno doklado
podjetništvo železnice, ki izrablja cesto
od Loke na Podbrdo na nečuten
način.

Zagreb, 10. febr. Sabor bo končal
svoje zasedanje v soboto. Nato ne bo
sklican pred junijem.

Sisek, 10. februarja. Radi lanskim
nemirov je tiskar Dujak obsojen na tri
mesece težke ječe, poostrene s postom.

Celovec, 10. febr. Okrajni sodnik
v Vogličah, Franc Dreschnig,
se je ustrelil.

Baltimore, 10. februarja. Požar
je tu doslej napravil okoli
300 milijonov dol. škode.
Sveti oče je prosil poročila o požaru.
Mesto je skoro popolnoma uničeno.

Marseille, 9. februarja. Framason-
ski občinski svet je pred kratkim iz-
gnal usmiljene sestre iz bolnišnice. Ker
pa je obolelo ravnokar mnogo ljudi in
ni mogel dobiti dovolj sposobnih po-
svetnih strežajk, je moral naprositi
usmiljenke, da so prišle nazaj.

Razne stvari.

Azovsko morje se tako hitro suši
da ima ruska vlada že velike skrbi za
močnja pristanišča. V zadnjih petih letih je
morje stopilo toliko nazaj, da je 1.200.000 ha
zemlje, ki je bila pod morsko površino, se-
daj močvirje. Posebno sta prizadeti prista-
nišči Rostov in Taganrog.

Statistika stoletnih Največ ljudi,
ki dosežejo starost sto let, je v pokrajinah
z milejšim podnebjem. Pri zadnji ljudski
štetvi v Nemčiji, je bilo med 55.000.000 le
78 oseb, ki so prekorale stoto leto. Fran-
cija ima med 40.000.000 prebivalcev 213
stoletnih oseb. Na Angleškem jih je 146. Na
Irskem 78, na Škotskem 46. Švedska jih
ima 10, Norvegijska 23, Belgija 5, Danska 2,
Svica pa nobene. Na Spanskem je med
18.000.000 prebivalci 400 oseb, ki so stare
nad sto let. Med 2.250.000 prebivalci v Sr-
biji pa jih je prekoralo 575 stoto leto.

V tobačni tovarni v Sternbergu
—grozi stavka. Iz Sternberga se poroča,
da vlada med delavkami tamkajšnje tovarne
veliko razburjenje, ker misli vodstvo na-
praviti stroje za izdelovanje svačlic. Tako

bi se število delavk zmanjšalo. Ker so že v
Jahimovem delavke s stavko preprečile isto
namero tobačne tovarne, groze delavke vsled
tega uspeha ojuočene tudi tu to namero
preprečiti s stavko. Da se stavka prepreči
je došel 26. t. m. na lice mesta eden višjih
uradnikov glavnega ravnateljstva tobačnih
tovarn.

Razpis nagrade. Glasilo ogrskih agrar-
cev »Hrvanka« je pred kratkim razpisal na-
grado 500 K za najboljši odgovor na vpra-
šanje, kako naj se reši ogrska kriza. Kakor
poroča list, je došlo 110 odgovorov. Najbolj
zanimivo je, da zahteva več ko 50% tek-
mecev, naj Tisza odloži čast ministrskega
predsednika in odklanja uporabo sile. Ako
se razpise tako nagrado v Avstriji, bo se
več odstotkov zahtevalo, naj odstopi Kušber.

**Novo katoliško društvo za agita-
cijo** je ustanovil odvetnik Paul Guillard na
Francoskem. Ime mu je »La bonne parole«
— Dobra beseda. Namen mu je: Katoliški
pouk, versko delo in kritika slovstva. Dru-
štvo bo delovalo posebno na slovstvenem
polju.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dni	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
9.	9. zveč.	727.8	2.5	sl. jug	del. jasno	
10.	7. jut.	721.0	6.2	p. m. jz.ah.	dež	12.5
	2. popol.	722.6	1.2	sl. sz.ah.	snež	

Srednja včerašnja temperatura 5.3°, normale -0.8°

Dunajska borza

dné 9. februarja.

Skupni državni dolg v notah	99.75
Skupni državni dolg v srebru	99.75
Avstrijska zlata rent 4%	119.75
Avstrijska krona rent 4%	99.90
Avstrijska inv. rent 3 1/2%	92.85
Ogrska zlata rent 4%	117.90
Ogrska krona rent 4%	97.75
Ogrska inv. rent 3 1/2%	89.85
Avstro-ogrsk. bančne delnice	15.98
Kreditne delnice	633.50
London vista	239.90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.—
20 mark	23.41
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	95.—
C. kr. cekini	11.32

Zitne cene

dné 9. februarja 1904.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.08	do 7.09
» » oktober	7.86	7.88
Rž za april	6.70	6.71
Oves za april	5.62	5.63
Koruz za maj 1904	5.32	5.33
» » juli	5.43	5.45

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8.—	do 8.55
Rž južne železnice	6.80	6.90
Rž	6.50	7.60
Jecmen	6.50	7.25
» ob Tisi	5.75	5.90
Koruz ogrska stara	5.65	5.80
» nova	5.65	5.80
Cinkvanti stari	6.60	7.—
» novi	5.95	6.15
Oves srednji	7.—	12.25
Fizol		

Medicinalni konjak

1393 50—15
garantirano pristni
vinski destilat

pod stalno kemično kontrolo.

Destilerija

Camis & Stock

Trst-Barkovlje.

1/1, steklenice K 5.—
1/2 „ „ 2.60.

Dobiva se v vseh bolj-
ših trgovinah.

Inteligentno

gospodično,

Slovenko, iščem za trgovska opravi-
vila v moji pisarni. Plača v za-
četku 80 K mesečno. Petentke naj
v svojem materinem jeziku ozna-
čijo vse natančneje, osobito, kar
se tiče splošne naobrazbe (trgov-
ska ni potrebna) pod adresno:

F. Vydra

tovarna hranilnih in delikatesnih izdelkov,
Praga VIII. 215 2—1

Pristna slivovka

iz l. 1898, 40° močna, je dobiti po zmernih
cenah, prosto postavljena na vsako želez-
nično postajo, v sodih, držečih po 800 l.
Pojasnila daje oskrbnistvo **sonške graš-**
čine pošta **Studenec-Ig**, kjer je na prodaj
tudi pristno dolensko vino, v vsaki mno-
žini po nizkih cenah. 213 6—1

Valvasor

die Ehre des Herzogthums Krain
v izvornih, popolnoma novih platnicah, se
proda za 60 K, prvotna cena 100 K.

Ponudbe: Valvasor, post. restante
Ljubljana. 216 1—1

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj 214 3—1

A. Tavčar v Škofji Loki.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in
za domačo porabo ima v veliki iz-
beri v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljub-
ljani, Franciskankulice. 524 16 11—5
Vnanja naročila proti povzetju.

Dve lepi stanovanji,

obstoječe vsako iz 2 sob, kabineta
in kuhinje in postranskimi pro-
stori, z uporabo pralnice in delom
vrta,

se oddaši v najem

z majskim terminom na **Dunajski**
cesti št. 60.

Več se poizve ravnotam. 203 6—1

Tovarna za kis

oskrbljena z vsemi potrebnimi pripra-
vami se takoj po ceni prodaja.
Več se izv. v upravnistvu tega lista.

Zaradi bolezni gostilničarja se dá v **najem**
ali na račun 169 4—4

gostilna na Hrušici št. 33.

Gorenjsko, kjer se gradi železnica. — Na-
tančneje se poizve istotam ali v pivovarni
J Kosler & Comp. v Ljubljani.

Harmonij

amerikanske vrste (Saugwind) le-
pega mehkega glasu, 4 premembe,
4 1/2 oktave, skoraj nov, zelo lepe
zunajnosti se prodaja.

Kje, pov. upravništvo »Slovenca.« 212 3—1

Pivovarniška restavracija „pri belem konjičku“ v Ljubljani, Wolfve ulice šte. 12.

Izborna kuhinja, vedno sveže Auerjevo
marčno pivo, pristna vina, elegantni
prostori.

Na blagohoten obisk uljudno vabi

z odličnim spoštovanjem

Rasberger.

